

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Інклюзивна література: (с)прийняття Іншого

Загально університетська вибіркова дисципліна

Освітньо-професійна програма

Спеціальність

Галузь знань

Рівень вищої освіти

факультет

Мова навчання українська

Розробник: кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури **Альона Романівна Тичініна**

Профайл викладача http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286 ;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=OntIviQAAAAJ&hl=uk>

Контактний тел. +380992255201

E-mail: a.tychinina@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7517>

Консультації Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни.

Вибіркова дисципліна «Інклюзивна література: (с)прийняття Іншого» призначена для підготовки фахівців різних освітньо-професійних програм. Цей освітній компонент постає важливою складовою професійної підготовки майбутніх фахівців, оскільки дозволяє оволодіти новітніми методиками навчання такої літератури, що концептуалізує проблему інакшості, інклюзивності, толерантності. Дисципліна актуалізує проблему інклюзивного виховання як педагогічно організованого процесу формування дитини як особистості, незалежно від рівня психофізичного розвитку, як неповторної людської індивідуальності в умовах інклюзивного суспільства, а також інклюзивної культури, що як ціннісна система, забезпечує виникнення у суспільстві атмосфери доброзичливості, безпеки та прийняття, яка б стимулювала людей до співпраці і взаємодопомоги, виховувала толерантне ставлення. Інклюзивна література спрямована на формування позитивного сприйняття осіб із інвалідністю та особистої різноманітності. Курс ґрунтується на вивченні зразків літератури, що інтерпретує особистісну інакшість, а також літератури, яка наративізує тексти про осіб з інвалідністю, формуючи у читачів позитивне сприйняття стану таких людей.

2. Мета навчальної дисципліни.

Ознайомити студентів зі специфікою і презентативними зразками інклюзивної літератури (зарубіжної та української), шляхом аналізу поетики яких (сюжетів, образів, персонажів, мотивів, нарації, жанру) сформувати толерантне ставлення до різних соціальних груп, вирішувати складні соціальні питання, здатність боротися зі стереотипами, враховувати специфіку інклюзивної культури, усвідомлюючи повагу до прав кожної людини. Це постає аргументованими перевагами вивчення цієї вибіркової дисципліни.

3. Пререквізити. Історія зарубіжної літератури

4. Результати навчання.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	се м	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Інклюзивна культура: (с)прийняття Іншого											
Тема 1. Традиційний та інклюзивний освітній процес. Поняття інклюзії. Інклюзивне виховання. Інклюзивна культура. Інакшість у мистецтві та літературі.	9	3	3			3						
Тема 2. Специфіка та різновиди інклюзивної літератури в контексті антропології.	9	3	3			3						

Класифікаційні підходи до інклюзивної літератури. Всеукраїнський просвітницький проєкт «Інклюзивна література»												
Тема 3. Дитяча інклюзивна література. Прочитання й обговорення текстів М. М'юлок «Маленький кульгавий принц»; Р. Елліотт «Просто тому що»; С. Черкасенко «Маленький горбань»; В. Надикто «Пригоди Даші й Тіні»; О. Осмолівська «Сонце в озері твоєму»; К. Єгоровська «Будиночок з води»; О. Драчківська «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама».	12	4	4		4							
Разом за ЗМ1	30	10	10		10							
	Змістовий модуль 2.											
Теми лекційних занять	Підліткова інклюзивна література											
Тема 1. Специфіка підліткової інклюзивної літератури. Підліткова література в контексті інклюзивної освіти.	6											
		2	2		2							

<p>Тема 2. Тематизація боротьби за життя у підлітковій літературі. Боротьба з хворобою. Прочитання й обговорення текстів: Р. Паласіо «Диво»; Ш. Дрейпер «За межею»; Е.В.Сігал «Історія одного кохання»; К. Бабкіна «Шапочка і кит». Боротьба з фобіями і страхами: Дж. Грін «Черепахи аж до низу».</p>	6	2	2		2								
<p>Тема 3. Бути іншим. Соціалізація і самотність в інклюзивній літературі. Прийняття / неприйняття інакшого у соціумі. Толерантність / нетолерантність суспільства до «інших». Л. Ніцой «Дві бабуськи в незвичайній школі, або Скарб у візку»; А. Аудгільд Сульберг «Хто проти суперкрутих»; А. Геглунд «Про це говорять лише з кроликами»; О. Радушинська «Метелики в</p>	6	2	2		2								

крижаних панцирах»; У. Старк «Чи вмієш ти свистати, Юганно?»».												
Тема 4. Інклюзивний персонаж як інакший / особливий / чужий. Прочитання й обговорення текстів: І. Акерлі «Ларс ЛОЛ»; М. Геддон «Загадковий нічний інцидент із собакою»; П. Муньос Райан «Відлуння».	6		2	2			2					
Тема 5. Інклюзивна тематика у фантастичній літературі. Прочитання й обговорення текстів Ф. Бакман «Фрестайлерка», Д. Корній «Гонимарник», «Зірка для тебе»; Дж. М.Кутзєс «Повільна людина»	6		2	2			2					
Разом за ЗМ2	30	10	10			10						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 3. Інклюзивна література для дорослих читачів											
Тема 1. Вектори інклюзивності у літературі для дорослих читачів. Питання нормального, аномального, ненормального, божевільного. Перепрочитання	6		2	2			2					

<p>класики із фокусом на інклюзивність: Б.Брехт «Матінка Кураж та її діти»; С. Цвейг «Нетерпіння серця»; М.Матіос «Солодка Даруся».</p>												
<p>Тема 2. «Жага до життя» в інклюзивній літературі: А.Бачинський «140 децибелів тиші»; Д. ван Ковеларт «Майже вільна»; А. Маршалл «Я вмю стрибати через калюжі».</p>	6	2	2			2						
<p>Тема 3. Інклюзивний персонаж як конфокальний. Притчевість тексту Сйон «Дитя землі» та «особливий детектив» Р. Галбрейт «Корморан Страйк».</p>	3	1	1			1						
<p>Тема 4. Зрозуміти іншого в листах: Г. В. Фрайгов «Любий Габріелю»; Е.-Е. Шмітт «Оскар і Рожева Пані».</p>	3	1	1			1						
<p>Тема 5. Де ти зараз? Трансгресія світів в інклюзивній літературі: Ю. Гордер «У дзеркалі, у загадці»; Дж. Грін «Провина зірок».</p>	3	1	1			1						

Тема 6. Наративна поліфонія хвороби й неповносправн ості: Дж.Піколт «Крихка душа»; Д. Кіз «Квіти для Елджернона»; П.Коллінз «Навіть не помилка. Батьківська подорож у таємничу історію аутизму»	6	2	2			2						
Тема 7. Проблематизаці я расової нерівності та інклюзивності у детективній матриці роману Енджі Кім «Міракл-Крік».	3	1	1			1						
Разом за ЗМЗ	30	10	10			10						
Усього годин	90	30	30			30						
Підсумкова форма контролю	Залік											

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
1.	Прочитання текстів на вибір: М. М'юлок «Маленький кульгавий принц»; Р. Елліотт «Просто тому що»; С. Черкасенко «Маленький горбань»; В. Надикто «Пригоди Даші й Тіні»; О. Осмолівська «Сонце в озері твоєму»; К. Єгорушкіна «Будиночок з води»; О. Драчківська «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама».	2	
2.	Прочитання текстів на вибір: Р. Паласіо «Диво»; Ш. Дрейпер «За межею».	2	
3.	Е.В.Сігал «Історія одного кохання»; К. Бабкіна «Шапочка і кит»; Дж. Грін «Черепашки аж до низу».	2	
4.	Прочитання текстів на вибір: Л. Ніцой «Дві бабуськи в незвичайній школі, або Скарб у візку»; А. Аудгільд Сульберг «Хто проти суперкрутих».	2	
5.	Прочитання текстів на вибір: А. Геглунд «Про це говорять лише з кроликами»; О. Радушінська «Метелики в крижаних панцирах»; У. Старк «Чи вмієш ти свистати, Юганно?».	2	
6.	Прочитання текстів на вибір: І. Акерлі «Ларс ЛОЛ»; М. Геддон «Загадковий нічний інцидент із собакою»; П. Муньос Райан «Відлуння».	2	

7.	Прочитання текстів на вибір: Ф. Бакман «Фристайлерка», Д. Корній «Гонимарник», «Зірка для тебе».	2	
8.	Прочитання текстів: Б.Брехт «Матінка Кураж та її діти»; М.Матіос «Солодка Даруся».	2	
9.	Прочитання тексту А.Бачинського «140 децибелів тиші»	2	
10.	Прочитання тексту Сйон «Дитя землі».	2	
11.	Прочитання тексту Р. Галбрейт «Корморан Страйк».	2	
12.	Прочитання текстів: Г. В. Фрайгов «Любий Габріелю»; Е.-Е. Шмітт «Оскар і Рожева Пані».	2	
13.	Прочитання текстів на вибір: Ю. Гордер «У дзеркалі, у загадці»; Дж. Грін «Провина зірок».	2	
14.	Прочитання тексту Дж.Піколт «Крихка душа».	2	
15.	Прочитання тексту Енджі Кім «Міракл-Крік».	2	
	Всього	30	

5.3. Зміст завдань для практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
1	Поняття інклюзії. Інклюзивне виховання. Інклюзивна культура. Традиційний та інклюзивний освітній процес. Інакшість у мистецтві та літературі.	2	
2	Класифікаційні підходи до інклюзивної літератури. Інклюзивна література в контексті літературознавчої антропології. Всеукраїнський просвітницький проєкт «Інклюзивна література»	2	
3	Специфіка дитячої інклюзивної літератури. Обговорення прочитаних текстів.	2	
4	Підліткова література в контексті інклюзивної освіти. Специфіка підліткової інклюзивної літератури.	2	
5	Тема боротьби за життя у підлітковій літературі. Боротьба з хворобою. Боротьба з фобіями і страхами. Обговорення прочитаних текстів.	2	
6	Соціалізація і самотність в інклюзивній літературі. Як це, бути іншим? Прийняття / неприйняття інакшого у соціумі. Толерантність / нетолерантність суспільства до «інших». Обговорення прочитаних текстів.	2	
7	Рецепція інклюзивного персонажа як інакшого / особливого / чужого. Обговорення прочитаних текстів.	2	
8	Інклюзивна тематика у фантастичній літературі. Обговорення прочитаних текстів.	2	
9	Питання нормального, аномального, ненормального, божевільного крізь вектори інклюзивності у літературі для дорослих читачів. Перепрочитання класики із фокусом на інклюзивність. Обговорення прочитаних текстів.	2	
10	«Жага до життя» в інклюзивній літературі. Обговорення прочитаних текстів.	2	
11	Інклюзивний персонаж як конфокальний. Обговорення прочитаних	2	

	текстів.		
12	Зрозуміти іншого в епістолярії (листах). Обговорення прочитаних текстів.	2	
13	Трансгресія світів в інклюзивній літературі. Обговорення прочитаних текстів.	2	
14	Наративна поліфонія хвороби й неповносправності. Обговорення прочитаних текстів.	2	
15	Проблематизація расової нерівності та інклюзивності. Обговорення прочитаних текстів.	2	
	Всього	30	

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

- *Інноваційні технології навчання:* модульне навчання, дистанційне навчання, контекстне навчання, імітаційне навчання, проблемне навчання.
- *Підходи до навчання:* діяльнісний, системний, компетентнісний, особистісно-орієнтований, синергетичний.
- *Принципи навчання:* демократичності, добровільності, рівноправності, поваги до особистості при дотриманні окреслених норм (правил, вимог, обов'язків), ціннісних орієнтирів кожної зі сторін, що передбачає активну взаємодію у реалізації спільних освітніх завдань при відповідальності кожного за отримані результати.
- *Методи навчання:*
 - словесні: навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, опрацювання дискусійних питань (метод визначення позиції, відстоювання заданої позиції, зміна позиції, порівняння альтернативних позицій, дискусія, дебати, диспути);
 - наочні: демонстрація, ілюстрація; дослід,
 - методи наукового пізнання: індукція, дедукція; традукція;
 - методи навчання за характером пізнавальної діяльності здобувачів освіти: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький;
 - активні методи: дидактичні ігри, аналіз конкретних ситуацій, вирішення проблемних завдань, мозкова атака, незавершені ідеї, case-метод).
 - кооперативні методи навчання: парне навчання, ротаційні трійки, карусель, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей, акваріум, загальне коло, мозаїка, дерево рішень.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання визначеним у робочій програмі навчальної дисципліни. Очікується, що здобувачі відвідають усі лекційні та семінарські заняття, виконуватимуть заплановані усні, письмові (онлайн) та творчі завдання. За умови відсутності через поважну причину студент матиме можливість індивідуально відпрацювати пропущене заняття (відповідно до графіку викладача). На всіх рівнях контролю результатів навчання принциповими постає дотримання норм академічної доброчесності.

Види та форми контролю

Під час навчання проводяться написання двох модульних контрольних робіт (тестів).
Форма підсумкового контролю – залік.

Засоби оцінювання

- стандартизовані тести;
- усне опитування;
- бесіди;
- наукові міні-проекти;

Загальна кількість балів, яку здобувач може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (залік).

Критерії оцінювання модульної роботи (різномірівневі завдання).

Модульна робота складається з 24 завдань, 20 з яких тестового формату, 4 завдання відкритого типу, які спрямовані на перевірку рівня теоретичних знань та практичних компетентностей. Завдання контрольної роботи охоплюють питання трьох рівнів складності, яким надана певна кількість балів.

Питання 1-го рівня складності: 1-20 – 1 бал/питання;

2-го рівня складності: 21-22 – 2 бали/питання;

3-го рівня складності: 23-24 – 3 бали/питання

Критерії оцінювання усної відповіді на заліку

Залік передбачає відповідь на чотири запитання, зазначених у білеті. Кожне питання максимально оцінюється в 10 балів (в сумі – 40).

9-10 балів: студент має глибокі, міцні та систематичні знання із зарубіжної літератури та методики її викладання; переконливо демонструє вміння обирати оптимальні інноваційні методи навчання; виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість, креативність.

7-8 балів: в цілому здобувач дає вичерпну відповідь на запитання, але мають місце окремі недоліки не принципового характеру; наявні деякі неточності, мовно-стилістичні огріхи, подекуди відповіді бракує аналітичного характеру.

4-6 балів: студент демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Відповідь містить змістовні та логічні помилки, основні положення обґрунтовані непереконливо.

0-3 балів: відповідь нерозкрита, аналіз творів виконаний поверхнево, студент демонструє дезорієнтацію у термінології, недбале мовно-стилістичне оформлення.

Залікові питання до курсу

«Інклюзивна література: (с)прийняття Іншого»

1. Поняття інклюзії. Інклюзивне виховання. Інклюзивна культура.
2. Традиційний та інклюзивний освітній процес.
3. Інакшість у мистецтві та літературі.
4. Класифікаційні підходи до інклюзивної літератури.
5. Інклюзивна література в контексті літературознавчої антропології.
6. Всеукраїнський просвітницький проєкт «Інклюзивна література».
7. Специфіка дитячої інклюзивної літератури. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
8. Підліткова література в контексті інклюзивної освіти.
9. Специфіка підліткової інклюзивної літератури. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
10. Тема боротьби за життя у підлітковій літературі. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
11. Боротьба з хворобою у підлітковій літературі. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
12. Боротьба з фобіями і страхами у підлітковій літературі. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
13. Соціалізація і самотність в інклюзивній літературі. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
14. Як це, бути іншим? Прийняття / неприйняття інакшого у соціумі. Толерантність / нетолерантність суспільства до «інших». Навести показові приклади із прочитаних текстів.
15. Рецепція інклюзивного персонажа як інакшого / особливого / чужого. Навести показові приклади із прочитаних текстів.

16. Інклюзивна тематика у фантастичній літературі. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
17. Питання нормального, аномального, ненормального, божевільного як вектори інклюзивності у літературі для дорослих читачів. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
18. Перепрочитання класики із фокусом на інклюзивність. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
19. «Жага до життя» в інклюзивній літературі. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
20. Зрозуміти іншого в епістолярії (листах). Навести показові приклади із прочитаних текстів.
21. Трансгресія світів в інклюзивній літературі. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
22. Наративна поліфонія хвороби й неповносправності. Навести показові приклади із прочитаних текстів.
23. Проблематизація расової нерівності та інклюзивності. Навести показові приклади із прочитаних текстів.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

8. Рекомендована література Базова (основна)

1. Деркачова О., Ушневич С. Література та інклюзія. Брустури: Дискурсус, 2020. 286 с.
2. Осмоловська О. А. Інклюзивна література в сучасному європейському книговидаванні : навч. посіб. Київ : Видавничий центр «12», 2021. 184 с.
3. Осмоловська, О.А. Інклюзивна література в контексті навчальних курсів та дослідницьких практик. Щоквартальний науково-виробничий журнал «Бібліотечна планета»: Вип. 3 (85) Київ, 2019. С. 18-20.
4. Тичініна А., Біншовський В. Інклюзивний роман Марка Геддона «Загадковий нічний інцидент із собакою» у контексті пост-постмодерністської поетики. «Платон мені друг, але істина дорожча»: теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук : зб. матеріалів Всеукраїнської молодіжної конференції (2-3 березня 2023 року, м. Чернівці). Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2023. С.91-93.
5. Чайковський М. Інклюзивна компетентність як складова професійної компетентності суб'єктів навчально-виховного процесу. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2012. № 2. С. 15–21.

Допоміжна

1. Видавнича діяльність в умовах розвитку новітніх технологій: вивчення запитів фахівців : монографія / за заг. ред. Г. В. Горбенко; упоряд., наук. ред. Н. М. Вернигора ; Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. Київ, 2019. 272 с.
2. Деркачова О. Інклюзивна література як засіб виходу з екзистенційної кризи. Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина». №5(5) 2021. С.253–263.
<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/746/748>
3. Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат : Матеріали І Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 8 квітня 2021 р.) / Упор. Удич З.І. Тернопіль: ТНПУ, 2021. 225 с.
4. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Колупаєва А.А., Софій Н.З., Найда Ю.М. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І. – К.: 2007. – 128 с.
5. Інклюзивна освіта: теорія та практика: навчально-методичний посібник / [М. Г. Буйняк, І. В. Возняк, Л. В. Годовнікова, О. І. Дмитрієва, А. М. Змужко; за заг. ред. С. П. Миронової]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2014. – Ч. 2. – 184 с
6. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
7. Шаров С.В., Шарова Т.М. Художній простір на тему інклюзії як засіб соціалізації в суспільстві. Пріоритетні напрямки розвитку сучасних педагогічних та психологічних наук: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (9-10 серпня 2019 р., м. Одеса). 2019. С. 112–115.
8. Чайковський М.Є. Соціально-педагогічна робота з молоддю з особливими потребами в інклюзивному освітньому просторі: монографія. Київ: Університет «Україна», 2015. 436 с.
9. Derkachova O., Ushnevych S., & Tytun O. Inclusive Space in the Literature for Children (on the base of the tale “Non-jumping Bunny and his Brave Mother” by Oksana Drachkovska). Mountain School of Ukrainian Carpaty. 2020. No 22. С.182-188.
10. Andrews S. E. “Using Inclusion Literature to Promote Positive Attitudes toward Disabilities.” *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, vol. 41, no. 6, 1998, pp. 420–26. JSTOR. URL: <http://www.jstor.org/stable/40016767>.
11. Campbell K. Selecting Children’s Books about People with Disabilities. *Tennessee Libraries*. 2006. № 1. P. 56. URL: <http://www.tnla.org/?24>.
12. Gervay S. Butterflies: Youth Literature as a Powerful Tool in Understanding Disability / Susanne Gervay. *Disability Studies Quarterly*. 2004. № 1. P. 1–10.
13. Hollander S. Inclusion Literature: Ideas for Teachers and Teacher Educators. *Summer*. 2004. Vol. 1. № 8. URL: <http://corescholar.libraries.wright.edu/ejie/vol1/iss8/3/>.
14. Prater M.-A. Learning Disabilities in Children’s and Adolescent Literature: How Are the Characters Portrayed? *Learning Disabilities Quarterly*, 2003. № 1. P. 47–62.
15. Smith-D’Arezzo W. M. Children’s Perceptions of Peers with Disabilities. *Teaching Exceptional Children Plus*, 2010. № 3. P. 2–16.

9. Інформаційні ресурси

1. В Україні створять єдину базу інклюзивної літератури. URL: <https://podcaster.in.ua/v-ukrajini-stvoryat0-jedynu-bazu-inkluzivnoy-literatury/>
2. Діти можуть дізнатися про аутизм з художньої літератури. URL: <https://naiu.org.ua/dity-mozhut-diznatysya-pro-autyzm-z-hudozhnoyi-literatury/>
3. Інтернет-ресурс української інклюзивної літератури. INCLUSIVE Books. URL: <https://inclusivebooks.org>
4. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) ООН; Конвенція від 13.12.2006. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 2016.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14. квітня. 2021 р. № 366-р. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>
7. Сходинки інклюзії. URL: http://inclusion.org.ua/wpcontent/uploads/2019/09/%D0%A1%D0%A5%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%9D%D0%9A%D0%98-%D0%86%D0%9D%D0%9A%D0%9B%D0%AE%D0%97%D0%86%D0%87_web.pdf